

Lapilastria

Som part de la Cultura Catalana

El 1904, any del naixement de "la Caixa", Prat de la Riba, un dels seus fundadors, publicà la seva obra «La Nacionalitat Catalana».

Anys més tard, Pompeu Fabra, conseller de "la Caixa", donava a conèixer el seu «Diccionari General de la Llengua Catalana».

Avui, les aportacions de "la Caixa" assoleixen un extens camp que va des de la Literatura al Teatre, passant per la Pintura, la Música, la Fotografia, etc.

Amb legítim orgull podem dir que cap mena d'expressió cultural del poble català ens és aliena. Perquè som part d'aquesta mateixa cultura. La catalana. La nostra.

Lapilastra

LAPILASTRA

Revista mensual de Bescanó

CONSELL DE REDACCIÓ

Josep Boada, Joan Vivó, Joan M.^o Viader, Pere Magrià, Dolors Vilert, Imma Clos, Assumpció Vivó, Josep Palou, M.^o Àngels Vilaplana.

HI COLLABOREN:

Lluís Vigué, Josep Fuses, Josep M.^o Masmiquel, Ernest Planagumà, Llorenç Carreras, Xavi Planas, Àngel Bonet, Club Esportiu Bescanó i Alba Bescanonina.

PORTADA: Francesc Frigolé Fortià.

FOTOS: Pere Magrià.

JUNY 1980 - ANY 2 - N.º 14

IMPRIMEIX: PAGÈS-IMPRESA-ANGLÈS

Dipòsit Legal: GI 315-79

SUMARI

PÀG.

- 4-5 Notícies i Comentaris.
- 6 Bonmatí ha retrobat la lluentor de la seva Festa Major.
- 7 El temps passat sempre envejat.
- 8-9 L'Entrevista.
- 10 D'ací i d'allà.
- 11 Fi de Curs.
- 12-13 Poblet.
- 14 Lliçons de Català - Poemes.
- 16 Esports.
- 17 Bescanó. Apunts d'Història.
- 18 Sindicalisme.
- 19 Alba Bescanonina.
- 20 Viure Natural.
- 21 La Bústia.
- 22 Passatemps.
- 23 Racons.

LAPILASTRA NO ES FA RESPONSABLE DE LES OPINIIONS DELS SEUS COL·LABORADORS.

Editorial

Un debat necessari el que aquests dies ha pogut seguir el poble a través dels mitjans de comunicació. Si bé els seus efectes en el decurs de la vida real del país pot esdevenir una incògnita ha estat almenys una clarificació de posicions i la confrontació dialèctica de les diverses postures ideològiques envers un programa de govern. La crítica de l'oposició a la forma de governar, que a vegades per part d'algun ministres d'U.C.D. s'ha fet sola, ha donat un seriós toc d'atenció al poder que està pagant el preu de la transició i de les eleccions a Euskadi, Catalunya i el referèndum a l'Andalusia.

No voldríem, però, parlar tan del contingut d'aquests debats, prou airejats, com d'unes formes parlamentàries noves que han pres en la gent del carrer. Així veure contestar els parlamentaris d'U.C.D. a les acusacions de l'Alfonso Guerra; el debat Suárez-Carrillo, les llúides intervencions d'en Fraga; l'intel·ligència política d'en Roca Junyent o el carisme presidencialista d'en Felipe González, han donat una nova visió de la política parlamentària. El mitjà TVE, acostumada a vegades a deformar el missatge, ha contribuït ara a ésser un element valuós i imparcial al fet polític.

Una valoració positiva doncs, d'aquest debat podria ésser el fet que quan la informació política es prou interessant i no arriba mediatitzada, adquireix la seva expectativa popular, cosa sempre refrescant en aquests temps que vivim de pasotisme. Altres aspectes, com la coherència o la repercussió del PSOE al presentar una moció de censura o la incidència que pot tenir en un futur immediat en obligar a rectificar la política amorfa i sense empenta del govern Suárez, és pura especulació; però en tot cas pensem serveixi per a una necessària reflexió i autocrítica.

Parlant de debats... Debat és el que s'està produint en el sí de Lapilastra. Problemes per a donar forma legal i organització estable a la nostra Revista han fet tambalear-la.

Donada aquesta situació ha estat criteri majoritari del Consell de Redacció fer-la extensiva a totes les Associacions i Entitats del nostre poble i que tots l'assumeixin i defensin com a eina de la nostra relació social. Els debats a vegades porten a situacions sense sortida i això és el que ha passat amb la nostra directora, la companya Angelina Casadevall, al ésser la seva postura divergent respecte de la nostra.

Nosaltres aquí i en nom de tota la Revista volem agrair-li les seves hores de dedicació i il·lusió en portar a terme una obra al servei de Bescanó.

Lapilastra

NOTÍCIES I COMENTARIS

Podem apreciar en aquesta fotografia la gran quantitat de terreny que disposem a Besenó encara per edificar. Per descomptat, és molt més gran que la part edificada. Suposem que hauran de passar anys abans no arribin les edificacions fins al torrent Vilaplana i molts més anys per omplir tota la vall. Qui sap qui ho veurà!

En el darrer Ple del nostre Ajuntament celebrat el passat dia 30 s'estrenà com a nou Conseller, inscrit al partit CONVERGÈNCIA I UNIÓ, l'ANDREU BATALLER I SOMS.

El motiu d'entrar a formar part del Consistori no és altre que suplir la baixa causada per la dimissió de l'IMMA CLOS I MAYNOU, que va ser-li acceptada el passat 29 de febrer.

Concretament i seguint la llista de l'esmentat Partit tocava entrar a l'AGUSTÍ VILAMITJANA I CARRERAS (A.C.S.) però ja en vida renuncià al càrrec, traspassant a l'ANDREU el lloc que ara estrena.

El camí per on passava fa ja anys l'antic carrilet Olot-Girona, ens fa pensar en que algun dia, tal vegada llunyà podria ésser convertit en carretera. Això equival a dir que tota la circulació passaria pels d'afores, substituiria una curva en ple poble i ens treuríem de sobre un perill constant que ara actualment comporta la N-141 com és el dels accidents.

El proppassat dia 21 de maig, ens va deixar l'amic AGUSTÍ VILAMITJANA I CARRERAS (A.C.S.) Rebin els seus familiars, vídua, fill i especialment la seva filla DOLORS, col.laboradora de LAPILASTRA, el nostre més sentit condol per aquesta irreparable pèrdua.

Un dels bells paratges que sembla resti oblidat és el de l'ermita de Santa Anna. No fa molts anys es celebrava al cim, una missa que donava inici al Casal d'Estiu, per cert de bon record, en els passats anys 50. L'excursió, que es fa en pocs minuts des del poble, és sempre interessant per la bona vista que des d'allà hom pot contemplar de Bescanó. L'actual vista aèria que publiquem és feta el mes de maig, i en ella no s'aprecia l'altura i el desnivell dels camps de l'entorn de l'ermita.

No varen pas ésser tan sols els de Madrid els qui celebraren Sant Isidre. El jovent, o part dels joves del poble, organitzaren un foc al carrer de l'Assumpta i aprofitaren per llençar els coets i "petardos" de consuetud en aquesta diada. Quan el nostre fotògraf se'n va adonar, ja gairebé el foc havia consumit tota la llenya. De totes maneres, quedi aquí constància del record, i que almenys, el dia de Sant Pere, se'n torni a fer un altre fogueró, doncs de llenya i coses per a cremar n'hi han moltes.

Un dels llocs de la N-141 potser més perillosos abans d'arribar a Bescanó, es troba sens dubte al mig de La Pilastra. A la fotografia pot apreciar-se perfectament l'amplada que podria tenir la carretera si s'aixamplés fins arribar a la paret de l'antiga via del tren, i a més d'una gran millora per la carretera, seria un abocador menys d'escombraries, ja que precisament aquest lloc és un dels molts que a l'entorn del poble tenim.

Fa ja temps que es va emblanquinar aquesta paret per tal de fer-hi un "poster" al.lusiu a alguna cosa. Aquesta cosa encara s'ha de pensar? No seria millor donar aquest espai i alguns altres dels voltants als nois i noies dels col.legis per tal que hi facin uns murals? Aquesta prova seria inèdita a Bescanó, però copiada d'altres escoles de Girona, i per cert amb molt de gust. No podríem pintar-ho abans de començar les vacances?

L'AGRUPACIÓ SARDANISTA "REBROLLS DE L'AVI" DE L'ASSOCIACIÓ FAMILIAR "ALBA BESCANONINA", INFORMA:

Tal com avançàvem en el número del mes de maig, la nostra Agrupació Sardanista té previst organitzar diverses audicions de sardanes cara a la propera temporada d'estiu.

Cal remarcar el sentit cultural, recreatiu i comunitari que tenen aquestes audicions, ja que la Sardana forma part de la nostra cultura popular, al mateix temps que ens permeten gaudir d'unes vetllades musicals i artístiques en un ambient de joia i germanor.

Però, per tal d'assolir els objectius que ens hem fixat, caldrà que els bescanonins siguem concients del cost que això comporta i donar-hi el suport econòmic necessari.

Per això ens dirigim a vosaltres per demanar la vostra col.laboració, fent-vos socis protectors de l'Agrupació per la quantitat de 750 ptes. anyals.

No dubtem que obtindrem una resposta positiva per la vostra part, per tal de tirar endavant tan meritoria tasca.

Per recollir els carnets podeu dirigir-vos a: Guillem Palahí, Cl. S. Sebastià, 26, a la llibreria Tarrenchs o a l'Associació Familiar "Alba Bescanonina"

CONSTRUCTOR D'OBRES

NARCÍS
FRIGOLÉ
BONET

Carrer Major, 79

Teléf: 44 02 08

BONMATÍ HA RETROBAT LA LLUENTOR DE LA SEVA FESTA MAJOR

Des del primer acte del passat dissabte dia 24 de maig, que fou una animada cercavila pels carrers del poble, fins al darrer del dilluns 26, que consistí en una gran actuació del cantant Ferran i l'Orquestrina Galana, de l'Arnella i companyia, la Festa Major de Bonmatí transcorregué amb un èxit darrera l'altre en quant a lluentor i participació. La immensa gentada que hi hagué al sopar de germanor, el sobradament merescut homenatge al sardanista Manel Torrent, la cantada d'havaneres per Els Pescadors de l'Escala, l'exhibició de trial, tot plegat, fou una encertada rodona per part dels organitzadors. Una encertada que per altra banda no pot més que retreure el passat. No hem pas de girar la vista gaire enrera per donar-nos compte de que les darreres festes a Bonmatí anaven bastant de cap per avall. Als balls de mitja tarda no hi havia ningú, la gent se'n anava a Anglès... semblava que tot es perdés. Però renoi! va sortir una Agrupació d'Actes Culturals i Festius amb bona voluntat i ja hi tornem a ser-hi. La Festa que inclús l'any passat havia de fer-se sense envelat, tornava enguany amb uns aires de magnificència que estranyaven a propis i forasters. El redreçament s'havia acomplert.

Això ja s'assemblava més a aquelles festes dels anys seixanta, quan el Carrilet baixava ple de gent de les rodalies que venia a escoltar els

millors conjunts musicals de l'època. Corrien llavors els anys del franquisme i les conseqüències les podeu ben imaginar: programes en castellà, les marxés "malditas" que acompanyaven a l'Ofici... Malgrat tot, era prou bonic. Veure la gent com es mudava, els convidats a casa, l'elecció de la Pubilla i que sé jo quantes coses més... I el que les vulgui recordar, que escolti el segon disc de La Trinca.

De fet m'estic sortint una mica del tema, car em sembla que no és pas a mi que em pertoca evocar els records "nostàlgics". Però el que sí cal fer constar, que bé s'ho val, és la lluentor dels actes que es celebraren a la Festa d'enguany; al ball no calgué pas una Maravella per animar-lo, al futbol no va pas venir el Barça, el recital no era pas d'en Llach, el concert coral no va pas estar a càrrec de la Sant Jordi; però malgrat totes aquestes, diguem-ne "limitacions", es

pot dir tranquil·lament que el desenvolupament de la festa fou un veritable encert. I per bé que hi van manca les esmentades "superiors qualitats" en cadascun dels gèneres, no cal pas dir que els que vingueren compliren de bon tros amb la seva feina. A més, els aimants de les havaneres van poder gaudir d'un Grup que és "la flor i nata": Els Pescadors de l'Escala.

Resumint, tinc la impressió que els qui en el transcurs de la Festa vam acudir als diferents actes vam poder comprovar que allò marxava, que tirava endavant i que com el vertader nom de les Festes ja assenyala (Festes Populares de Primavera), no serà l'única activitat que es farà a l'any. L'Agrupació ha previst ja d'immediat la programació d'una vetllada a la vigília de Sant Joan. Esperem-la.

XAVI PLANAS

TINTORERIA

Nuria

LAVANDERIA

Abans «Los Mil Colores»

GIRONA

Tallers: Pedret, 21 -Tel. 20 12 26
Carrer Nou, 31 -Tel. 20 22 43
Rda. Pare Claret, 21 -Tel. 20 48 34
B. Carreras Peralta, 8 -Tel. 20 17
Major de Salt, 22 -TEL. 20 50 81 83
(SALT)

Cuida més bé
la vostra roba

EL TEMPS PASSAT, SEMPRE ENVEJAT

Com que sé que tot s'ha de començar per la base, menys els pous, us diré que tot fent camí he seguit els passos del que fou la línia del tren d'Olot a Girona.

Aquest ha estat el motiu pel qual, en arribar al lloc on encara hi ha el que era abans l'estació (el lloc de parada) m'assegués en unes pedres.

Tot seguit he quedat sorprès i amb aires d'embadaliment.

Serà perquè el destí dels badocs és quedar-se fascinats al primer mirallet que se'ls posa davant els ulls?

Crec que no, perquè en girar la vista, he trobat l'objecte de les meves inofensives exploracions desvagades.

Aquella estació, que fa anys era plena de vida, avui quedo sorprès en contemplar-la. Sembla talment una corbata esfilagarsada o un préssec macat. S'aguanta solitària i freda com una rempoina qualsevol.

Fa un reguitzell d'anys, per anar a Girona o a qualsevol població del recorregut del tren, havíem de prendre el corresponent "Bitllet" en aquesta estació. Allà, inevitablement havíem de trobar-hi el senyor Esteve, "el jefe". Era ben conegut de tothom. Un home estimat i respectat per la gent del poble i de tota la rodalia, al que nosaltres la mainada tant sovint feiem enfadar tocant la campana d'arribada o bé girant l'agulla que donava entrada a la via lliure.

Des de fora recordo perfectament el més petit detall de l'interior del immoble. La cuina en entrar a mà dreta, on hi feia vida la senyora Ernesta (l'esposa). Les cambres a l'esquerra en entrar, i al mateix costat, a la part nord, el despatx (lloc de treball del senyor Esteve). A la dreta, però al mateix cantó, el cosidor de les seves filles, la Pilar i la Maria, modistes ambdues i grans aficionades a les excursions a muntanya. Coneixien tots els indrets de la nostra comarca i més enllà i sabien els llocs on podia haver-hi una font d'aigua per apaivagar la set.

I el tren?

En aquell temps, el tren era molt acollidor i feia molt bon servei a tota la comarca; era molt necessari. De tot si remenava. S'hi feien tractes de bestiar, es parlava de conreu, de política, els uns feien una bacaina, mentre els altres arreglaven un prometatge. Els comentaris hi eren de tota mena.

Recordo que ben sovint m'hi trobava amb un matrimoni que venia d'El Pasteral anant cap a Girona. Ella era una dona menuda, una mica escarxofada i grassoneta. En sentir la seva conversa t'adonaves tot seguit que era una de les que remenen les cireres i que agafava els raves per les fulles; es donava de "pisto" i tot perquè a casa seva tenia aigua corrent i qui sap si alguna banyera de llauna. En fi, era una dona que pel que explicava totes l'hi ponien. Jo procurava nadar entre dues aigües i com que sé que els bunyols no es mengen sols, aprofitava per riure per sota el nas, perquè quan la sentia em semblava trobar-me davant d'una ampolla de medicina saccejada per un apotecari.

Puc dir que aquella dona era ben al revés del seu marit, que sempre l'acompanyava.

Ell era un home que no deia mai res i que només fumava una cigarreta de tant en tant, i encara si l'hi donaven. Era un d'aquells que, quan els veus, et dones compte que no han vist mai el món per un forat. Però se'l veia amb tanta bondat com les cabres llana. Quan la seva dona en feia referència, et deia que no l'hi havia sentit a dir mai ni ase ni bestia. No recordava que mai s'hagués queixat que l'hi fes mal el cap, ni el nas, ni el ventre, ni els peus. En fi, era un home del que podem dir que vivia amb el Sant penjat a l'esquena.

En aquells anys, del 1934 al 1940, per anar a Girona jo agafava el tren i en entrar al vagó ja mirava si hi havia aquest matrimoni per tal que el viatge fos més agradable. Generalment ells anaven en els vagons petits. Eren uns de més recollits, amb uns departaments entre l'un i l'altre

que semblaven escenaris de titelles.

Recordo que un dia aquella dona estava més amoinada que de costum, tota ella era una vall de llàgrimes. Jo, naturalment, com que sé que quan un és borni val més mirar-lo de perfil, vaig pensar que n'hi devia passar alguna de grossa i que el millor era no prendre-hi base. Però, què cony! Sabeu perquè estava tan trasbalsada? Doncs perquè a la nena l'hi havia sortit un gra al clatell. Com que les criatures diuen el que senten dir, la vaig ofendre. I tot perquè vaig comentar que al cap i a la fi, per poca cosa més serveix el clatell, sinó perquè hi surtin grans. Des de llavors es varen acabar les amistats amb aquella família. Vaig entendre que era pitjor el remei que la malaltia.

Com que el que a alguns els constipa a altres els fa suar, he pensat moltes vegades en això, i he arribat a la conclusió que potser aquest és un dels motius pels quals no hagi tingut mai gaire traça a parlar amb dones; trobo que em cansa.

Hi ha un refrany que diu "Déu et lliuri de pedra, boira, o cossa d'euga", i com que aquestes reflexions les feia, com he dit al començament, assegut en unes pedres, pel que pogués passar m'he entornat a casa. Però tinc una tendència terrible a complicar-me la vida, i això ha fet que en arribar a casa fullegés un comentari de la revista PRESENCIA, de Girona, que guardo amb molt de zel i que fa referència a la desaparició del tren.

Amb el títol de "EL TREN D'OLOT ES MORT", diu entre altres coses: "Tal vegada, podríem comprendre aquesta determinació, si paral·lelament a la línia del tren existís una carretera en condicions per enllaçar Girona amb la capital de la Garrotxa. Però es tracta de tot el contrari. La carretera d'Olot segueix el mateix camí que feien els antics traginers, quan no existia comunicacions entre els pobles (aquí val a dir que aquest comentari data de l'any 1969 i que la carretera continua igual, però en pitjors condicions). "És més antiga que el propi tren. El seu traçat (?), té unes corbes i unes voltes i uns desnivells, que obliguen a caminar-hi amb lentitud a tots els vehicles. És en alguns troços excessivament estreta, i a més sobre ella cau a l'hivern la capa de gel i la neu glaçada que fa perillós el circular-hi. I és precisament on rau tot el problema. No és pas més o menys d'un tren romàntic o evocador del que parlem. Es tracta de la manca de mitjans eficaços de comunicació entre les comarques. ELS QUE SIGUIN. Lamentem que desaparegui un mitjà que esmerçant-hi els diners que calien podia esdevenir molt important, sense necessitat de donar cap altre compensació".

Tots necessitàvem del tren, i temíem i preveíem la seva falta, però per el que es veu la necessitat no té lleis. Va deixar de funcionar el mateix dia que l'home va fer el seu primer viatge a la lluna. Potser és un motiu per comprendre que la mà que dóna la plantofada està més alta que el qui reb. I nosaltres vàrem rebre. És bo de recordar que quan el corb ens visita se sent farum de mort; i dic això perquè aquell home del tren, que mai res li feia mal, em va demostrar que un mosquit pot espatllar un orgue. Estava bo i sa i va fer un pet com una aglà. Pobre home! Va agafar una "calipandria", va fer tres estornuts i es va morir. Aquell home, igual que el tren, ens va deixar. Els de Madrid, com que saben que si poses el cul en consell, uns et diran que es blau i d'altres vermell, varen pensar "content l'amo, pagat el mosso". I amb dos estornuts en varen tenir prou: ¡ORDENOI ¡MANDOI. I aquesta fou la mort del tren.

Però avui, pensant que en aquella època a cada bugada perdíem un llençol anyorant aquell temps passat per a mi tan recordat, solament em cal dir, als causants de la seva desaparició, que no podem oblidar que: "Al llescar el pa, es coneix la madastra".

LAPILASTRA, i tota la premsa gironina en general, ha gastat molta tinta parlant de la "Carretera de la Vergonya", que sense detallar de quina parlo hom deu saber, per descomptat, que és la que atravesca el nostre poble. Una carretera NACIONAL, que de categoria nacional no en té res de res, tant sols el nom; una carretera on el trànsit deu ser-hi per damunt de moltes altres de nivell inferior en quant a categoria; una carretera on els accidents hi són a dojo, i pocs són els kilòmetres on no s'hi troben restes d'accidents, en fi, si és que se'n pot dir una carretera, diguem-ho almenys per deixar bé els pobles pels quals passa.

Han estat tots els Ajuntaments de la línia en general i Entitats cíviqves que han demanat repetidament al Govern Central, mitjançant actes de protesta, manifestacions, escrits, reunions, notes de premsa, peticions directes de Senadors i Diputats, una millora per deixar-la tal i com Déu mana; però entre tots aquests, hem de posar en lloc destacable l'EMILI MONER I RUFÍ, xófer d'autobús de TEISA, i als seus companys de treball, doncs tots ells no han deixat mai, per dir-ho d'alguna manera, de demanar constantment aquesta tan esperada reparació.

Per tal que ens ho expliqui i ens parli de tot el que envolta l'assumpte de la "Carretera de la Vergonya", l'hem anat a trobar i aquí teniu un extracte o resum de la nostra xarla.

— Oi que no és pas nat a Bescanó?

— No. Jo no sóc d'aquí. Vaig néixer prop del Santuari dels Àngels, concretament a una casa anomenada "Can Casellas". Has de pensar que caminant de casa al col·legi de Sant Daniel hi tenia prop d'una hora i mitja de camí; per cert, moltes varen ser les nits que m'havia adormit sota d'un arbre, vençut per la son, abans d'arribar a casa.

— Així, com va ser que vingués a "petar" a Bescanó?

— Actualment ja fa quinze anys que hi visc. Naturalment hi venia sovint abans, ja que festejava a la que ara és la meva dona, doncs és de Bescanó. Vivíem a La Creueta, però per circumstàncies familiars vaig venir a viure a Bescanó, deixant momentàniament el volant, i dedicant-me a la verdura. Llavors va ser quan vaig buscar-me feina de xófer a la TEISA, i dic momentàniament perquè abans ja havia dut un camió, tot i tenir el carnet per poder conduir autobus de passatgers.

— De totes maneres, crec que li deu agradar molt més portar un autobús de viatgers que un camió?

— Sí, això és cert. M'agrada molt més aquesta feina d'ara. Amb el camió m'havia de llevar molt de matí, i el treball era molt més pesat.

Feies un piló d'hores al dia. La veritat és que un es va fent gran.

— I actualment, quants anys fa que treballa a la TEISA?

— Ara fa quatre anys tan sols que porto viatgers arreu dels pobles de Girona a Olot per la "Carretera de la Vergonya".

— Així es va poder adonar deseguida del mal estat en què es troba aquesta carretera.

— Sí, i per cert va ser entre tots els xófers de la TEISA que decidírem fer quelcom per la seva reparació. Primerament amb escrits a la premsa que a vegades signavem tots, o algú en particular; però més tard, amb pancartes i escrits posats arreu de les voreres de la carretera, que crec tothom ha pogut llegir.

— I concretament el nom de "CARRETERA DE LA VERGONYA" d'on li vé?

— Mira, si vols que et digui la veritat, encara no ho sé del cert; ni jo ni els companys de treball. Es diu que va ser algú d'Anglès, el mateix que fa temps va posar aquella pintada a Sta. Eugènia que diu: "Anglès és collonut amics" i... "Carretera de la Vergonya".

— Però s'ha sentit dir que va ser en MONER el qui li donà nom a la N-141, així com també era en MONER el qui posava tots els rètols i anuncis que hi apareixien...

— Doncs...NO! Està molt equivocac el qui això ho cregui o pensi. No els hi he pas posat tots jo, ni els xófers de TEISA. És a dir, foren moltes les vegades que em sorprenia al matí, quan hi passava i en podia llegir un de nou i recent. Era sovint aquesta sorpresa. Realment ni vàrem ser els primers, ja que al aparèixer els primers rètols, fou llavors que pensàrem en contribuir-hi i augmentar-los.

— Per cert, ara fa uns dies que no n'hi ha cap de nou....

— Home és clar, ja que almenys ara han començat a desembarquar les voreres, doncs es feia quasi impossible el poder-se arraconar quan es trobava un vehicle en direcció contrària. Sembla ser que ara es mira d'arreglar d'una vegada per totes. Han estat moltes les vegades que al creuar-me amb un altre hem trencat el mirall o algun pilot o fins i tot s'ha ratllat la carroceria de l'autobús.

— I se'n recorda qui va fer els primers passos per demanar que s'arreglés?

— Ben bé no me'n recordo, però crec i asseguraria que nosaltres vàrem ser dels primers en fer escrits, tal i com he dit, a la premsa, reclamant la reparació d'aquesta ruta. Recordo ara que també ho vaig plantejar durant el curs d'un míting a Bescanó al senador Francesc Ferrer i Gironès.

— Parlant d'accidents, no crec pas que n'hi hagin hagut gaires per causa del mal estat de la carretera.

— És clar que n'hi han hagut, tant per turismes com alguna volcada de camió, degut principalment als "conos" de pedra que existeixen en algun lloc als costats de la carretera. Aquests "conos" són molt perillosos, tota vegada que l'herba els amaga i pots tenir que arraconar-te i topat contra algun d'ells.

— I no creu que un cop arreglada no hi haurà més accidents?

— Sí, potser sí. Però sens dubte que serà una millora per a tothom i més concretament pels autobusos i camions que constantment hi passen.

— La passada marxa automobilística, com la va trobar?

— Jo, particularment, vaig trobar-hi a faltar molta gent. Per exemple varen ser molts els camioners que hi varen faltar, mancant solidaritat. I crec que els que hi passem cada dia, almenys aquell dia hi havíem de fer acte de presència. És d'agrarir, però a la Mancomunitat "TER-BRUGENT", la seva organització i al mateix temps a totes les persones que signaren el manifest i també a la recollida de signatures, que s'aproparen a les DEU MIL.

— Us molesta haver de passar per dintre les poblacions amb l'autocar?

No creu millor que passés pels afores dels pobles la N-141?

— No, això no. Nosaltres no el demanàrem pas al desviament, ja que els viatgers i la companyia TEISA en particular, s'estimen molt més passar per dintre les

poblacions. Això no vol dir que tot l'altre trànsit sí que podria passar pels afores de les poblacions.

— Ja per tancar l'entrevista, quines notícies té d'última hora?

— Doncs mira, les que la premsa ha dut. Que hi han destinats de moment trenta milions per la reparació des de Salt a Anglès, sense modificar el traçat, i que l'any 82 sí que es farà i es portarà a terme una millora molt més substancial.

Esperem doncs, que un altre dia no llunyà podrem veure i gaudir d'una carretera tan nostra com és la N-141 ben arreglada i agrair definitivament als homes que ho hauran fet possible i entre ells sens dubte s'hi haurà de comptar a l'EMILI MONER I RUFÍ.

CONSTRUCCIONES METALICAS RIERA, S. A.

SERRALLERIA EN GENERAL

PORTES D'ACER

- * ENROTLLABLES
- * BALLESTES
- * PLEGABLES
- * CORREDERES
- * BASCULANTS
- mogudes electrònicament a distància.

Tallers: Montfullà - Telèfon 44 03 07

C/. Major de Salt, 308 - Telèfon 20 41 17 - SALT - Girona

casademont®

INDÚSTRIA DE LA CARN

A la plaça hi ha sardanes... Mare, deixeu-m'hi anar!

La frase que encapçala aquest escrit la tinc gravada a la memòria i no sé de què; no sé d'on l'he tret. No sé si és el començament d'una poesia o forma part de la lletra d'una sardana. De fet, pel cas és igual.

Vull dir que cada vegada que em vé a la memòria i l'analitzo, la trobo més plena de contingut. Trobo que, amb poques paraules es retrata un moment en la vida d'un poble, un estat anímic: festa, reunió de gent, bullici, alegria, il·lusió per prendre part, per assistir-hi, respecte vers els pares amb aquest: mare, deixeu-m'hi anar!... Això diu moltes coses. Ara podria aprofitar per dir que abans era diferent d'ara; que inclús per sortir a la plaça calia demanar permís als pares, que si aquests no ho consideraven convenient no s'hi sortia i s'ha acabat; però no ho farà, perquè és una cosa que ens afecta a tots i és millor que cada pal aguantant la seva vela.

De sardanes se'n ballen en qual-sevol lloc, només falta que hi hagi música (de sardanes en aquest cas) i gent que tingui ganes de ballar. Hi haurà qui li serà plaent ballar-les al peu d'una ermita, amb els músics asseguts a l'ombra del campanar, qui en una plaça en un descampat, amb els músics asseguts a l'ombra d'una figuera, amb el càntir a l'abast per a regar de tant en tant el davant de l'orquestra, i apagar la pols que aixequen els balladors que els hi empastifen els instruments, verra incluida.

A altres els hi serà més plaent ballar-les sobre l'asfalt de la ciutat, amb un peu sobre la vorera i l'altre sobre la calçada, refregant amb l'esquena alguna planta ornamental i esquivant de tant en tant algun vehicle.

Entre gustos no hi ha disputes però sembla que per a aquesta classe de manifestacions, el més adient és la plaça d'un poble. El que, i això és una opinió personal, considero inadequat i potser inclús antiestètic és ballar-les en una plaça de braus. I sembla també i crec que és una opinió bastant generalitzada, que les places dels pobles varen ésser construïdes per ballar-hi sardanes...

Els entesos diuen que les places als pobles s'hi construïen per servir com a lloc de reunió de la gent del poble; com a lloc per celebrar-hi les fires de bestiar i mercats, inclús es procurava que fos un clos fàcil de tancar, per, en cas d'un atac de gent hostil, organitzar-hi la defensa. Per això en molts llocs les cases que 10 circunden la plaça tenien unes comu-

nicacions interiors que permetien als veïns passar d'una casa a l'altra sense tenir d'eixir a fora. Això vol dir, així s'enten, que arribat el moment tancaven les portes i allò quedava com una fortalesa única. També com és natural devien celebrar-hi les festes i dances del moment, doncs quan varen ésser construïdes encara no es coneixien les sardanes, tal com ara les coneixem s'enten, puix la seva podríem dir neixença i reglamentació és posterior a la construcció de les places, això és obvi i no deixa lloc a dubtes.

Però, tornant al que anava, si les places són un lloc idoni per a ballar sardanes (potser perquè no foren construïdes per ballar-hi sardanes precisament), no totes les places tenen unes condicions òptimes per a aquest fi, almenys unes més que les altres, per aconseguir aquest clima, aquesta compenetració, aquesta comunió entre públic, balladors i orquestra, que dóna a la festa, a la ballada, podríem dir un sabor especial que és, valgui la comparació (sé que els balladors de sardanes em comprendran) com aquest gustet que saben donar les bones cuïneres a l'arròs, al pebrot i tomàquet o al bacallà a la llauna. Perquè de bacallà amb tomàquet, d'arròs i de pebrot i tomàquet se'n fan, igual com de ballades de sardanes, de moltes maneres.

Pel meu gust, per exemple, la plaça d'Amer és com a plaça la millor de la rodalia. Vull dir com a plaça de mercat d'un poble cap de comarca, gran, espaiosa, inclús segurament monumental, però les sardanes hi queden esvaides, deixetades, l'orquestra i balladors semblen distants, que no formen un conjunt. La de La Cellerà no respon al tipus del que podríem dir una plaça, és una eiximplada de carrer. Potser la d'Anglès s'acosta més a aquest tipus de plaça que vull dir, encara que hi sobren les plantes. La de Bonmatí queda poc tancada, no té ressó, per aquest menester. A la plaça de Vilanna s'hi poden ballar aquest tipus

de sardanes de l'ombra de la figuera i el càntir a l'abast, tot molt esportiu, molt sa i un paisatge molt bonic. La de Salt, com totes les coses de Salt, ja només són gairebé un record; el Salt d'en Seta, d'en Manel Llaté, de Can Pixera, de la Torre Mirona... com la plaça, estan desapareguent, menjats pel gegantisme del seu creixement, i per si fos poc han tingut el mal gust de convertir la plaça en un raconet molt ben urbanitzat i plantat que li lleva tot el sabor i tipisme que tenia com a plaça de poble. Per descomptat, inútil per ballar-hi sardanes.

Queda, sí, ja ho sé que fa estona que s'hem veu venir, que s'hem veu el "plumero", la plaça de Bescanó.

La plaça de Bescanó considero d'entre totes les de la rodalia, és la més adequada, la més apta per ballar-hi o escoltar-hi sardanes. La plaça que si bé com totes degué ésser construïda tinguent en compte uns motius de defensa, després ha esdevingut una plaça que reuneix unes condicions de ressó, d'agrupament on s'hi aconsegueix aquesta comunicació, aquesta compenetració entre públic, balladors i músics, difícil d'aconseguir en altres.

Aquelles audicions de sardanes de la Festa Major, on hi actuaven La Bisbal i Montgrins "mano a mano" o alternant amb la Caravana, la Girona o la Selvatana, crec que són irrepetibles i que estan en la ment de tots els sardanistes i públic en general que varen tenir la sort de viure-les, i cal entendre que allò s'aconseguia gràcies, està clar, a la qualitat de les orquestres, però cal entendre també, que bona part era degut a les excepcionals condicions de la plaça per aquest menester.

Quan dic això no crec que em cegui un partidisme envers lo de casa, un portar l'aigua al molí propi, no; soc de Bescanó, soc de fang del seu fang, estimo la plaça i tot el que té el poble i torno a repetir-ho, per ballar o escoltar sardanes no hi ha millor plaça que la de Bescanó.....o no?

ALUMNES 8.è CURS E.G.B. - CURS 79|80

Aquest mes de juny finalitzaran els seus estudis de 8.è Curs d'E.G.B. en el Col·legi "Dr. Sobrequés" de Bescanó, un bon nombre d'alumnes que han passat, alguns d'ells, bastants anys amb els mateixos professors.

Ara bé, no podem pas dir el mateix en quant al Col·legi, ja que tot just farà, el proper setembre, un any que s'estrenà.

Seria interessant saber quants d'ells començaran a treballar aviat, a estudiar en altres localitats, o tal vegada entraran a formar part de l'atur general que envaeix el País, i que per desgràcia en aquest mes haurà d'augmentar un considerable tant per cent.

De totes maneres, a ells i a elles, la nostra ENHORABONA!!

GRAN FESTA ESPORTIVA FI DE CURS

El propassat diumenge dia 1.er de Juny, va tenir lloc en el pati de les escoles nacionals "Dr. Sobrequés", el festival esportiu que com va sient ja tradicional, els col·legis ens ofereixen a tot el poble en aquestes dates.

El bon dia i el sol, varen contribuir a fer d'aquell matí assollejat una compenetració entre els col·legis, pares d'alumnes i gent que presenciàrem les exhibicions gimnàstiques que tant bé havien preparat.

Al mateix temps, aprofitàrem l'Associació de Pares d'Alumnes per a renovar la Junta, celebrant-se dintre les mateixes classes les corresponents votacions que donaren

els següents resultats:

PÀRVULS A:	RAMON NOGUER
PÀRVULS B:	EMILIO PATIÑO
1.er CURS:	JOAQUIM ARBAT
2.on CURS:	ANDREU BATALLER
3.er CURS:	LLORENÇ TARRENCHS
4.rt. CURS:	JOAN SABENCH
5.è CURS:	JOAN SERRAT
6.è CURS:	DOLORS BOSCH
7.è CURS:	JOSEP VILAPLANA
8.è CURS:	NARCÍS XIFRA

POB

A mi no em plau, em cansa; no sé perquè, però no m'agrada circular per l'autopista. M'hi sento com encaixonat. Comprenc que és una via indispensable per els que tenen pressa; una via per treballar, podríem dir, molt adequada per als que es veuen necessitats d'efectuar desplaçaments llargs, per als que el temps compta, inexorable.

Per les meves sortides esporàdiques, dels diumenges o dies de vacances, generalment sense pressa, prefereixo utilitzar les altres carreteres, provincials o nacionals, que em menen per l'interior de les poblacions i comarques. Que permeten tafanejar en les seves interioritats, que permeten anar-hi poc a poc, tot "xino-xano" i parar-te tranquil.lament si ho creus convenient, sense haver de preocupar-te dels qui venen o van llançats a velocitats altes. Dels que tenen pressa.

M'agrada passar per dintre de les poblacions, creuar-les i captar el seu ritme, el seu pols, el seu bategar, com en un "flash" amb una ullada ràpida com en imatges de documental.

A la matinada el rajolí de llum que s'escapa pel porticó d'un finestra mal ajustada, l'escàndol del plor d'una criatura desvetllada, el semàfor que fa l'ullet al carrer buit de trànsit i de gent, el matiner que es dirigeix a la feina o a entretenir-se a l'hort, la dona vella que, caminant amb dificultat i sense son, va a cercar la llet pel desdèjuni familiar. De dia, el tràfic dels vehicles, el luxe dels aparadors de les botigues, les entrades suntuoses dels Bancs (perquè hi ha tants de Bancs per tot arreu?), la mainada que juga a les voreres i les places, les parelles, la vestimenta de la gent, les fàbriques, els municipals, les construccions..i formar-me una idea intuitiva, per descomptat, d'aquella població.

Aqueixa ocasió anava a Poblet. Una vegada creuades les ondulacions del Vallés, ondulacions que ja queden molt dissimulades per les aglomeracions urbanes i industrials, viag sortir de l'autopista a Molins de Rey per enfilel l'Ordal cap al Panedés.

Quan es ve de la província de Girona, i més quan s'hi viu, quan hom està aconsumat a aquesta verdor llardosa i al ensems humida dels nostres rius, de les nostres arbedes, dels nostres alzinars, rouredes o suredes, quan es deixen enrera les frondoses pinedes de l'Ordal, s'obre un paisatge nou, tot canviat, uns horitzonts més amples, més oberts, la terra es va tornant seca, més aspre i les muntanyes calves, de vegetació esclarissada, on hi sobresurten les roques cada vegada més entre quatre pins sense saba, neulits, abonyegats.

Aqueixa circumstància es va fent cada vegada més palesa a mesura que hom es va endinsant cap a aquesta Catalunya seca, l'Alt Camp, es diu que la Catalunya pobra, on la terra sembla que pateix, que està neigada de pluja, que passa penes i fatics per nodrir les oliveres, els ametllers i algun clap de vinya i garrigues que hi campen espaiats perquè la terra, una terra roja plagada de còdols, no dona per a més.

Els pobles hi són espaiats. Pobles vells, banyats de centúries, polsosos, de cels clars i sorprenentment plens d'una lluminositat que ens recorda la de la costa mediterrània a Tarragona que per el que es veu no aconsegueix aturar el Coll de l'illa i s'escampa terra endins; així Pla de Santa Maria, Pont d'Armentera, Montblanc amb la seva col·legiata sobresortint.

El Francolí, de caudal escàs, hi passa enfonsat, apenes perceptible, deixant pocs racons per cultivar-hi hortalisses o per créixer-hi els pollancre.

Atravessant l'Espluga de Francolí, s'accedeix al cap de poc a Poblet, al Monestir de Santa Maria de Poblet, amb les seves torres i muralles, equidistant de Tarragona i Lleida, en un planer al peu d'unes muntanyes escarpades i no pas lluny de les fonts on neix el Francolí. Al traspasar la portada del primer clos, lo que des d'allà s'ovira em va fer pensar deseguida que valia la pena el viatge que pensava fer des de molt temps ha, des del temps que a l'escola hi llegíem allò de: "Felip II, desconegut a Poblet".

LET

Porto a les mans un llibret explicatiu, que he comprat, editat al mateix monestir. Llegeixo les primeres línies i m'hi sento retratat: "VENS A VISITAR POBLET, CRIDAT POTSER PEL RECLAM D'UNES PEDRES BELLAMENT COL.LOCADES; SAPS QUELCOM, SENS DUBTE, O HO SENTS EN LA VISITA, DELS QUE HI VIUEN, DELS QUI HAN FET POBLET, DELS QUE HI DORMEN EL SON ETERN, O HAN FET DE POBLET LA SEVA VIDA..."

I és veritat, soc llec en arquitectura i poc enterat d'història, però reconec que per els que són doctes aquest amuntegament d'estils arquitectònics, aquestes filigranes de pedra, de tombes reials, de campanars, de torres, de claustres, de troneres, de columnes, de voltes, d'escultures i pintures...són "bocati di Cardinali". Que impressiona trobar-se enfront de la tomba de Jaume I el Conqueridor, de Pere el Cerimoniós d'Alfons el Cast, de Joan I l'Amador de la Gentilesa, d'Alfons el Magnànim, de Martí I l'Humà, de Ferran d'Antequera, de Violant de Bar, de Maria de Navarra, d'Elionor de Portugal, de Joan Enríquez i tants altres noms lligats, millor dit, forjadors de la nostra nacionalitat, de la nostra nissaga.

Sóc llec en la matèria per poder valorar tot això degudament, però, com diu el començament del llibret, sé quelcom, sens dubte i ho sento en la visita...

Sento el bategar del temps, que hi reposa sobre aquestes pedres, bellament col.locades, sento les inquietuds, els afanys d'una nissaga per prosperar, per subsistir moltes vegades, la sento gemegar quan ha estat atropellada i la sento maldar per arrapar-se, per redreçar-se del bell nou.

El paisatge, aquesta terra aspre, rogenca, assadegada, aquestes muntanyes rocoses, aquests pins cama-boixats, aqueixos garrigals, ens parlen d'una raça tessonera, que no defalleix que s'arrapa al terreny i lluita per domenyar-lo, per fer-lo produir, encara que aquest li posi cara ferrenya i li siguin donades minses plogudes. Ens

parlen d'una nissaga que obria camins per aquelles afraus selvatges, per baixar-hi l'oli de les Garrigues, les ametlles, el blat de l'Urgell, i l'ordi d'Aragó, cap als ports de Sant Carles de la Ràpita, Salou o Tarragona. Ens parla d'uns Reis que no regatejaven esforços ni temien les incomoditats que suposava aventurar-se per aquells camins al llom de cavalls o mules. Que no desdenyaven romandre en aquelles terres seques i pobres quan haurien pogut buscar llocs més plaents.

Penso que en l'adustesa d'aquestes contrades, a l'igual que en la filigrana d'aqueixos monuments, en l'atreuiment d'aqueixes voltes i campanars, en la grossor d'aqueixes parets, en la bellesa d'aqueixos jardins i en la bellesa d'aqueixos xiprés, hi plana i hi és present tot l'esperit d'aquesta nissaga, que hi és present la seva capacitat de sofrir, de treballar, d'estimar, de sentir, de crear i que hi és present d'una manera més autèntica, molt més autèntica, que en les aglomeracions industrials obertes a tots els vents a tots els camins i entregades a tots els caminants.

Penso que potser aquesta mateixa nissaga portada a terres més blanques, més fàcils, als terrenys industrials o a les costes turístiques, es tornaria més tova, més tornadissa, més anhelant del profit fàcil, que la faria més feble i l'apartaria una mica o bastant dels seus valors ètnics, fonamentals, que han estat la seva raó de ser.

Per això avui, que estem embarcats, que empenem una nova singladura en el camí de la nostra història com a poble, avui que es juny, avui que el sol comença a daurar el mar d'espigues dels nostres camps, voldria des d'aquí cridar als capdevaners, als Regidors i Consellers: Senyors, que no us entretinguin les divergències partidistes, les discussions banals i inútils, les posicions que no porten a enlloc, que no us tentin les ombres fresques, que no us espantin les dificultats, la feixa és gran, és molta la feina, el blat ja comença a rossejar i pot presentar-se d'imprevist un cap de núvol o aixecar-se una tempesta: endavant, que no us manqui força al braç i... bon cop de falç.

LLIÇONS DE CATALÀ

LLIÇÓ 14.ª

El pronoms me, te, se (que també s'escriuen em, et, es) quan van davant d'un verb que comença per vocal o h, s'apostrofen i s'escriuen m', t', s', (m'espera, t'estimo, s'acosta).

També s'apostrofen aquests i altres pronoms quan van darrera de verb: porta'm, posa't, creure's, escolta'm, vendre'l.

EXEMPLES

Es va creure el que li deies. Va creure's el que li deies.

Et vas moure molt. Vas moure't molt.

Em va escriure des de Mallorca. Va escriure'm des de Mallorca.

Els va veure a l'estació. Va veure'ls a l'estació.

VOCABULARI (Noms d'arbres)

Freixe (fresno) - avet (abeto) - ginebre (enebro) - roure (roble) - alzina (encina) - faig (haya) - tell o til·ler (tilo)-bedoll (abedul) - auró (arce) - om (olmo). vern (aliso) - castanyer (castaño) - salze (sauce) - desmai (sauce llorón) - alber, alba (álamo) - platan (plátano) - banús, eben (éban) - teix (tejo) - pollancre (chopo) - alizina surera (alcornoque).

LAPILASTRA RECTIFICA

El mes passat ens vàrem posar de peus a la galleda.

A la nota que publicàrem al N.º 13 /Pàg. 14/ explicant el perquè del retard en rebre la revista, es podia interpretar que donàvem la culpa al Servei de Correus.

Constatem que aquest Servei no hi té cap mena

de culpa i que ningú ens va obligar a fer-ho per aquest mitjà. Al contrari, va ser única i exclusivament falla del Consell de Redacció.

Aprofitem per agrair a la Roser Navarro els seus serveis.

Lapilastrea

No serà pas aquest degotall
de nafres cendroses, capvesprals,
que clourà el pas de la cançó,
silenciosa esdevindrà solitària,
petita balma de sojorns nocturns,
presència.

El vent ens portarà encara
polsina d'encenalls vermells.

Dolcejava la llunyania vespral.
La poquesa blanca,
a penes blana d'uns llavis.
Avui he vist passar el teu somriure,
damunt efluvis de lluna blanca.

Atàvic joc de focs,
pupila de porpra diàfana,
tu albiraves, greu,
assaborint bocins de temps
fets miques.

Flames clouran solcs,
talvegada llum d'estels,
somnia de llunyania,
astres d'auró sinistres,
estol de colors encimbellats.
Tal vegada essències migrades,
recés de besos argentats,
tal vegada alenades de vives,
lívides voluptuositats,

FRANCESC FRIGOLÉ

CAIXA D'ESTALVIS

PROVINCIAL

DE GIRONA

Gatzara

ANGLES

ESPINET

CINE - PUB - SNACK BAR

Carrer Ponent, 20 - Telèf: 42 06 93
ANGLES

BÀSQUET - GIMNÀSTICA - ESCACS - FUTBOL - ATLETISME PING-PONG - PETANCA

FUTBOL

Tal com avançava en el passat número de LAPILASTRA, en aquest mes es donaran els últims resultats i classificacions finals dels campionats que el Bescanó i l'Alba Bescanonina hi participen. Per tant, passem en primer lloc als de:

3.ª REGIONAL

Sant Pons - BESCANÓ, 0-2.

Classificació final

Sant Hilari, 57; Tossa, 48; BESCANÓ i Breda, 47; Sàbat, 43; Caldes, 41, Coma Cros, 40; Banyoles, 38; Fornells, 37; Vidreres 28; Bonmatí, 23; Sant Gregori, 22; Celrà, 17; At. Breda i St. Pons, 14; i Sant Pere 9.

JUVENILS

Resultats

Les Preses - BESCANÓ, 1-0.

Classificació final

Sant Roc, 49; Batet, 48; La Cellera, 45; Banyoles, 43; Sant Pere M. 40; At. Olot, 37; Coma-Cros, 34; Montagut, 30; BESCANÓ, 28; Besalú, 25; Les Preses, 23; Bonmatí, 19; La Canya, 17; Les Planes, 16; Sant Gregori, 13; i Amer 9

INFANTILS

Resultats

Sarrià - BESCANÓ, 1-5.

Classificació final

Santa Pau, 57; Sant Roc, 51; At. Olot, 47; BESCANÓ, 40; Sant Pere M., 32; Montessorri, 35; Celrà, 28; La Canya, 26; Sant Jaume i Amer, 24; Sarrià, 16; F. Professional Olot, 13; Les Planes, 8, i Sporting, 7.

ALEVINS

Eliminatòries Copa de Primavera

Coma-Cros - ALBA BESCANONINA, 7-3.
ALBA BESCANONINA - Coma Cors - 1-3.

L'equip de l'Alba Bescanonina ha estat eliminat.

BENJAMINS

Classificació final del Campionat "Clutat de Girona":

La Salle A, 23; Sàbat i Bell-Lloc, 18; Llagostera, 11; Coma-Cros, 8; ALBA BESCANONINA, 5; i Pla de l'Horta, 1

AMISTÓS FESTA MAJOR DE BONMATÍ

3.ª Regional

Bonmatí - BESCANÓ, 0-2.

PETANCA

Tal i com estava anunciat, el passat dia 11 de maig, es va celebrar el CAMPIONAT PROVINCIAL DE PETANCA, en la modalitat de Dupletes en el Camp Municipal d'Esports ací a Bescanó, el qual va ésser organitzat per la Federació Gironina de Bolos amb la col.laboració de l'Associació Familiar "Alba BESCANONINA".

Els Clubs participants varen ésser: C.P. Salt, C.P. Germans Sàbat, C.P. Montilivi,

C.P. Breda, C.P. Tertúlia, P.B. Sant Hilari, CRAC de Cassà, GEiEG, Ripoll, C.P. Campdevànol, C.N. Figueres i el C.P. Olot.

La confrontació va iniciar-se a les 8'30 hores del matí, amb un total de 188 participants, entre les diverses modalitats d'Infantils, Juvenils, Dames, Seniors de 2.ª i Seniors de 1.ª. L'entrega de premis va córrer a càrrec de membres de la Federació Gironina de Bolos i de membres de l'Alba Bescanonina. En resum, una gran jornada de boles.

La secció de paracaigudisme del Real Aeroclub de Girona, ens anuncia nous curssets que tindran lloc dintre poc. Sembla ser que han estat varies les persones de Bescanó que s'han personat a l'Aeroclub per tal de demanar l'oportuna informació.

Cal dir, en primer lloc, que per apuntar-se és imprescindible un certificat metge on s'especifiqui que l'interessat no pateix del cor, i el pagament tot seguit de 500 ptes. per obtenir l'assegurança corresponent. Per a tota mena d'informació, així com per acompanyar dintre l'avió als paracaigudistes, podeu preguntar-ho a en Magrià.

TALBOT

GERAUTO

AUTOMOVILES
TALBOT

Carretera Girona-Manresa, s/n. - SALT
 Teléfonos 20 06 74 - 20 41 16 - 21 28 00
 Exposició: Sts. Eugènia, 7 - Tel. 20 65 35
 Usats: Poeta Marquina, 3 - Tel. 20 85 70
GIRONA

CONCESIONARIO

CAMIONES

BESCANO':

Apunts d' Història

Capítol - 1

La història estudia el desenvolupament de la civilització humana. Així podem arribar a la coneixença de les vicissituds d'aquesta civilització mercès als monuments escrits que les generacions passades ens han anat legant. Però abans que l'home produís tals manifestacions, també existia i desenrotllava la seva activitat... doncs bé, els temps anteriors als testimonis escrits formen la PREHISTÒRIA. La Prehistòria estudia els vestigis de l'home d'aquelles edats de l'antigor: restes del seu còs (ossos), restes de la seva activitat (armes, instruments, ceràmiques, pintures..)

S'ha de tenir present que no tots els pobles han començat a produir notícies de llurs esdeveniments de forma simultània. En territori català fins ara no ha estat trobat cap vestigi de les primeres, llargues i fosques etapes de l'evolució de la Humanitat. Sinoves descobertes no ho demostren, hem de suposar que les nostres terres no foren habitades en el Paleolític Inferior i que no fa gaire més de cent mil anys que els homes arribaren a les nostres contrades.

La nostra història comença amb homes de Neanderthals como ho demostra la mandíbula d'un home del grup Neanderthals trobada a Banyoles.

L'home començà formant part del món dels caçadors, i amb el temps es convertíren en pastors i pagesos; poc després començaren les primeres civilitzacions dels metalls.

Vet ací un extraordinari dibuix inclt en un pedra trobada a la caverna de la Marche, a Lussac les Chateaux; ja va ésser estudiat pel mestre Lluis Pericot. Gairebé segur que es tracta d'un tipus neanderthaloide, potser una dona, ja que no té barba; el front quasi inexistent i la cara enorme respecte al crani donen idea del seu primitivisme.

Amor és...

PINTAR-LA A LES ROQUES
COM A TESTIMONI DE A PROPERES GENERACIONS.

Llorenç Carreras

LA CLASSE SOCIAL DELS OBRERS

La classe social dels obrers comença amb la Revolució Industrial a l'Europa de finals del segle XVIII i principis del XIX. El procés s'inicià a la Gran Bretanya i és precedit per la separació dels treballadors dels seus instruments de producció.

En sortir les modernes i complexes màquines —el seu cost era superior a les possibilitats de la majoria de la població— aquestes eren comprades pels capitalistes, generalment comerciants, qui les llogaven als pagesos perquè treballessin a casa seva.

La revolució agrícola, realitzada per l'acció combinada de la privació dels terrenys comunals i l'augment de la població, va fer marxar del camp a un gran nombre de pagesos, els quals anaven a les ciutats a on formaven la reserva de treball de la totjust anomenada indústria. Agrupats els treballadors i màquines en llocs especialment acondicionats, surt la fàbrica, i amb ella la classe obrera.

Les condicions de la vida dels obrers al segle passat, foren extremadament dures. Visquent en ciutats formades per una població menor, treballaven 12 i més hores diàries i els jornals eren molt baixos, sovint insuficients per a la supervivència. Era molt freqüent el treball de nens i dones en condicions inhumanes.

Semblant misèria ha vingut acompanyant els inicis de tot procés d'industrialització a qualsevol país.

La llarga lluita de la classe obrera va aconseguir —encara que conflictivament— un augment en els salaris i un millorament en les seves condicions de vida. La patronat va cedir unes vegades davant la por d'una revolució i d'altres pensant amb un increment de la productivitat, i amb ella les ganàncies.

Com a resultat d'aquest procés, en els països capitalistes avançats, la classe treballadora no presenta les condicions de misèria del segle passat, doncs solament un reduït nombre de treballadors manuals viuen avui en condicions de pobresa.

Paralelament als seus temps de treball, s'han afegit les lluites reivindicatives, la classe obrera ha constituït la base de diferents intents de revolució socialista.

Amb la revolució rusa de 1917, arriben al poder per primera vegada.

Avui la classe obrera oscil·la entre actituds estrictament sindicalistes o de reivindicacions de millores econòmiques i posicions revolucionàries, quins objectius

suposen la total substitució de la manera de producció capitalista per la socialista.

Els propòsits d'integració per la societat capitalista, fins fa pocs anys en alça, han resultat seriosament malmesos pels moviments vagústics imprevistos —vagues salvatges— i per la renovada força de les reivindicacions extra-laborals, millora dels serveis públics, de les prestacions socials o de control de l'empresa.

Els treballadors, avui dia, podem dir que un gran nombre d'ells estan afiliats a les centrals sindicals, que són les forces de repressió, d'assessorament, etc. (un etc. que no s'acabarà mai, per un sentit d'actituds socials).

Puc fer constar a tots els obrers —traballadors assalariats— que d'entre altres, al nostre país tenim les següents centrals sindicals i que dintre del respecte de la Llei per part dels empresaris i obtenint els nostres drets podem anomenar a: CC.OO., C.N.T., U.G.T., C.O.N.S., U.S.O., S.O.C., C.S.U.T., S.U.T., A.T., així com altres associacions de professions per branques i activitats.

L'ESPELMA

Tel. 21 20 29
C/ Major, 262.
SALT - Girona

ASSOCIACIÓ FAMILIAR "ALBA BESCANONINA" - BESCANÓ

PARTICIPACIÓ DE BESCANÓ EN EL XXV ANIVERSARI DE L'EXPOSICIÓ DE FLORS DE SANT PERE DE GALLIGANS

El passat dia 16 de maig va ésser inaugurada l'Exposició de Floricultura de Sant Pere de Galligans en la seva vint-i-cinquena edició, amb l'assistència de les autoritats i membres del Patronat "Amics de les flors".

Una gran concurrència de públic va visitar l'Exposició i entre les personalitats assistents cal destacar a la senyora Marta Ferrusola, esposa del President de la Generalitat.

El concurs va tenir les seccions de: rams, testos amb flors, testos de fulles i flors individuals, així com flors "fora de Concurs" en la qual l'Alba Bescanonina hi va participar aconseguint la 2.ª Menció Honorífica consistent en una medalla commemorativa del XXV Aniversari i un diploma.

Des d'aquestes planes i en nom de l'Associació Familiar "Alba Bescanonina" donem les gràcies a tothom que hi va participar amb l'aportació de flors i amb el seu treball.

COLLES SARDANISTES

En el decurs del mes de maig, les Colles Sardanistes "Rebrols de Bescanó" i "Rebrols de l'Avi", de l'Associació, varen participar en els concursos de Figueres, Ripoll, Granollers, Canet de Mar i Girona - C/.Güell, els dies 1, 4, 18, 25 i 26 respectivament.

La Colla "Rebrols de Bescanó", obtingué un 2.ºn lloc en el lliure de Figueres, un 1.ºn lloc de lliure a Ripoll, un 4.ºn art bàsic a Granollers, un 1.ºn lliure a Canet de Mar i un 3.ºn lliure a Girona - C/.Güell.

La Colla "Rebrols de l'Avi" per la seva part, va fer un 4.ºn art lloc en el lliure de Figueres, un 1.ºn lloc al zonal de Ripoll, un 3.ºn lloc al lliure de Granollers, un 2.ºn lloc al zonal de Canet de Mar i un 2.ºn lloc al lliure de Girona - C/.Güell.

Les properes sortides durant el mes de Juny seran: el dia 8 a Torelló i el dia 15 a Cardedeu, bàsics pel Campionat de Catalunya i el dia 22 al matí a Castellfollit de la Roca i a la tarda a Sant Jaume de Llierca i el dia 24 a Palamós, lliures.

"QUO-VADIS"

Pel proper dia 15 de juny al matí, l'Associació té prevista la celebració del "I QUO-VADIS ALBA BESCANONINA", que tindrà el seu control de sortida davant de les noves escoles "Dr. Santiago Sobrequés". La direcció correrà a càrrec dels socis Josep Serarols i Bonet, i Arseni Alquezar i Martí.

L'entrega de premis tindrà lloc el mateix dia a la tarda, a la Discoteca "Patrick's" d'Amer.

Inscripcions: els dies 29 de maig al 12 de juny, de 8 a 9'30 de la tarda, en el despatx de l'Associació, Carrer Major, 29

Preu d'inscripció per cotxe. 300 ptes.

TEATRE

Una vegada més la Secció de Teatre de l'Associació "Nova Escena" ens ha presentat i amb gran encert tal com és característic en aquest Grup, una obra de l'Assumpta González: "DE MÉS VERDES EN MADUREN".

Si en primer lloc tinguéssim de valorar l'obra, podríem dir que està mancada de missatge i totalment apolítica; és a dir, que és una joguina que fa riure. Fixeu-vos en els diàlegs dels personatges, són veus de ràpides contestacions, tant, que rarament ocupen més enllà de dues ratlles.

Com és de suposar en aquests casos l'obra no és mai literària, però ningú pot negar-li la seva frescor, feta d'una picardia ingeniosa i de traça escènica. Feta aquesta petita observació, es pot parlar molt breument dels personatges: senzills, plens d'afecte unes vegades i d'altres irritants i fins i tot molestos. Però creiem, en definitiva, que en tot moment varen complir amb precisió el seu deure, tal com l'obra, l'autora i la direcció reclamen en aquest cas.

El caramel ara ja està encetat i cal doncs cruspir-nos-el per tal de no frisar. Volem dir amb aquestes paraules, que tan el poble com nosaltres esperem després d'un breu descans, poder oferir-vos una altra estona d'esbarjo, d'alegria i de bona intenció, com la que fins avui em disfrutat.

No ens resta més que felicitar en primer lloc a tot el públic assistent i també al director del grup l'Esteve Martí, així com a tot el Grup d'actors per la seva constància, voluntat i esperit de sacrifici que durant tota l'obra amb prou han portat a tots els col·laboradors. Felicitats amics!

SECCIÓ DE PREMSA I PROPAGANDA

VIURE NATURAL

per: ÀNGEL BONET

LA PROBLEMÀTICA ENTORN AL PROGRÉS

Es parla massa negativament del progrés tecno-científic i econòmic-social de l'actualitat. Si bé és veritat que l'anomenat "progrés" ha portat molts problemes, també és cert que hi ha importants avantatges. No podem cloure els ulls a la realitat "tal com és" destacant excessivament els aspectes negatius de la qüestió, ignorant-ne els positius.

Si avui per avui ens trobem dins un món inhumà, on la comunicació esdevé cada dia més difícil i limitada, on es porta cada cop més una vida artificial, caòtica, arrelada dins la "cultura del plàstic" i plena de tecnologia, també és veritat que al llarg de tota la Història mai l'ésser humà havia disposat de tantes possibilitats d'autoconeixement com ara. Només cal recordar: a l'Edat Medieval l'home no existia en quant a individualitat, tothom vivia dins l'anonimat, tota la Literatura, tot l'Art de l'època eren anònims, doncs tota la vida amb les seves manifestacions culturals anava enfocada cap a la "Fe" (Déus). L'home no podia "pensar" lliurement, ni actuar lliurement, només podia dirigir els seus pensaments, els seus impulsos, vers la Religió i l'Església, sempre mantenint el més gran anonimat.

El Renaixement suposà una forta ruptura: l'individu pren consciència de la seva "personalitat" i és capaç d'expressar-se dins el context cultural d'una forma més lliure. La Revolució Francesa és la culminació de la voluntat humana; l'individu es nega a acceptar qualsevol realitat que no pugui ésser raonada i comprovada pràcticament per ell mateix. Aleshores és morta la Fe per donar pas a la Raó. Això comporta avantatges i desavantatges; per un cantó l'home esdevé excessivament racionalista i teòric, carent de tots aquells impulsos instintius, fantàstics, imaginatius, irracionals, espontanis, místics en definitiva.

Avui en ple segle vint, dins aquesta dècada dels 80, som espectadors de l'espectacle més "tràgicament feliç" de la història humana, dic "tràgicament" per la situació críticament caòtica on ens desenvolupem ara els humans i dic "feliç" perquè mai com ara havíem tingut a les nostres mans "eines" tan alliberadores com la Psicoanàlisi, amb els seus progressos posteriors: Post-freudians, Bioenergètica, Teràpia Primal, Teràpia Gestalt, Psicodrama i d'altres més. La Psicoteràpia humanística dona a qualsevol individu grans possibilitats de poder conèixer-se a si mateix i d'alliberar-se de totes les seves

conductes mecàniques, reprimides i alienants. Adonar-se de com actuem és la millor eina per modificar les nostres reaccions i conductes davant la vida.

La trobada del psicoanàlisi per Freud, a finals del segle passat, va ser el punt de partida de tota una sèrie de tècniques que dintre del camp psicoterapèutic i de la salut en general responen més a unes necessitats existencials que no pas terapèutiques. La veritat, es fa impossible viure plenament feliç si hom no és capaç de sentir-se ell mateix, de sentir el seu cos i les seves emocions davant la vida. La capacitat de "sentir" determina la felicitat i el plaer de viure. Patim bloquejos afectius i sexuals des de la nostra infantesa que impedeixen prendre un contacte ple i espontani amb la realitat quotidiana; repetim mecànicament un bon nombre d'actes sense pena ni glòria. Sovint sentim algú que clama desgana per viure i guarda en silenci la seva angoixa. Sí, és veritat, una vida viscuda, no sentida plenament, no val la pena... Però cal despertar en nosaltres la força necessària per trobar la manera per poder conèixer-nos i descobrir què no ens deixa viure.

Les eines per l'alliberament ja les tenim en aquesta dècada, gràcies al anomenat PROGRÉS. La humanitat disposa ja del camí envers l'alliberament. Ha estat difícil la marxa fins ací, però més ho serà d'ara endavant, però disposem de moltes més esperances per seguir avançant.

Per això no estic d'acord amb tots aquests moviments "naturistes" que volen retornar cap a una vida "més natural", renegant de tots els aspectes positius que la història i el progrés ens donen. Personalment crec que es tracta d'harmonitzar l'home amb la tècnica, la Natura amb la Cultura, el Cel amb la Terra, i no pas de separar, doncs prou anys ha viscut la humanitat en lluita, ara contra els misticismes, ara contra el racionalisme, ara contra la cultura.

En propers articles aniré desenvolupant temes tan interessants com la Bionergètica, la Teràpia Primal, la Gestalt, el Psicodrama, la Psico-cibernètica, i la aplicació de la Cibernètica a la Vida, les tècniques orientals per l'autoconeixement: Yoga, Tantra, Zen en un seriós i difícil desig de trobar una utilitat pràctica a totes aquestes eines que venen de l'Orient, o bé de les últimes recerques tecnocientífiques de l'Occident.

CAL
RECONCILIAR
HARMÒNICAMENT
EL
PROGRÉS
AMB
LA
NATURA...

BÚSTIA DE LAPILASTRA

EL SEGON "QUO-VADIS"

Un "QUO-VADIS" es pot fer de moltes maneres: amb cotxe, amb bicicleta, a peu, etc., però a la fi tot vé a ésser això: un "QUO-VADIS".

Ha llegit en el darrer número de Lapilastra que l'Associació Alba Bescanonina té en projecte organitzar-ne un a Bescanó, encara que no diu de quina classe, i m'ha sorprès sobremanera que diguin que aquest serà el primer.

Amb la meua modesta manera d'entendre-ho, jo crec que serà el segon, ja que en el mes de desembre de l'any passat va tenir lloc el primer "QUO-VADIS" en el nostre poble, que el va organitzar la colla sardanista Joia Nostra, i aquesta colla, senyors, encara que algú li sembli el contrari, també és de Bescanó.

Si dient això hi ha qui se sent ofès, que em perdoni però les coses clares.

UN BESCANONÍ
M.P.N.

Senyors de LAPILASTRA:

En el vostre darrer número de maig, i a la Secció de BÚSTIA DE LAPILASTRA, vaig llegir l'escrit que us fa un senyor que signa EMILI MONER I RUFÍ. Vull abans que tot aclarir que estic totalment d'acord amb els seus pensaments i al mateix temps que ell considero que fou una llàstima que el nostre senyor SENADOR JAUME CASADEMONT, afiliat a Convergència, no s'hi afegís a la marxa al seu pas per Bescanó, ni que cap dels seus camions, hi fes acte de presència.

Per què?

Ben vostre.

PERE SALVATELLA SOMS

Les cartes han de venir signades i amb el número de carnet d'identitat de l'autor. Si hom vol signar amb pseudònim, cal fer-ho constar. LAPILASTRA donarà prioritat de publicació a aquelles cartes que es refereixin a temes d'actualitat, escrites amb breuetat i si pot ser a màquina.

Lapilastra

AL MAS CASILDA

HÍPICA - RESTAURANT - BAR
(Pròxima inauguració)

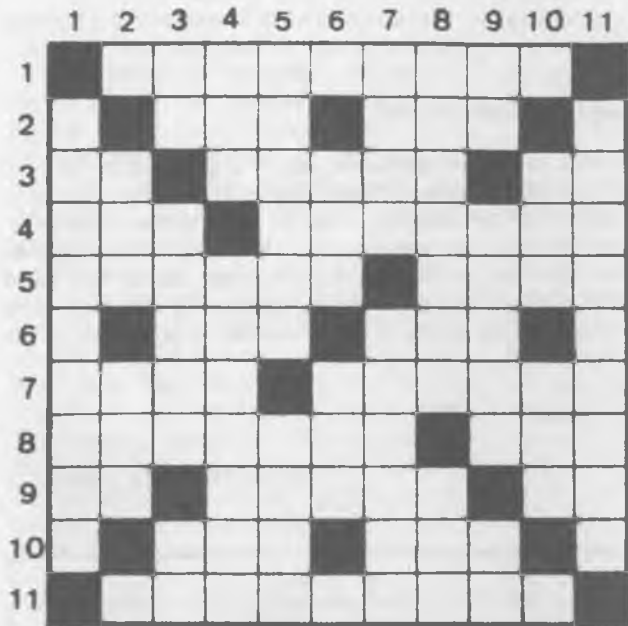
Tel. 44 02 07 - BESCANÓ

- * Taller de Reparació
- * Xapisteria i Pintura
- * Servei de Grua

Francesc Rovira

Major, 105 - Tels. 44 02 95 - 44 03 05
BESCANÓ

ENCREUAT N.º 13

HORIZONTALS:

1.- Establiment a on s'encarreguen d'enterrar els morts. 2.- Vocal. Barreja de gas i cossos minúsculs que puja enlaire quan hi ha foc. Organ de l'olfacte. Cent. 3.- La primera nota de l'escala musical. A trigonometria, relació entre l'ordenada i el radi d'un arc de circumferència. Part del cos humà, a l'extremitat del braç. 4.- Població de la província d'Alacant, a on s'hi fabriquen joguines. Tractar de tu. 5.- Forta mania contra algú. Al revés, descendent dels holandesos que van arribar a Suràfrica al segle XVII. 6.- Vocal rodona. Al revés, el que mana en un regne. Part del cos humà, que es troba al final de la cama. Vocal. 7.- Peça de forma circular que gira entorn d'un eix. En plural, unitat de longitud. 8.- Començar Ésser. 9.- Vocal repetida. Volcà apagat que hi ha a Estanyol. Vocal repetida. 10.º Cinquanta. Marca de pinsos. Sigles d'un partit polític català, que a les passades eleccions va treure 107 vots a Bescanó. Consonant. 11.- Facciosos.

VERTICALS:

1.- Títol de la pàgina tres de Lapilastra. 2.- Consonant. Riu de Sibèria. Onada. La segona lletra de l'abecedari. 3.- Interjecció, que denota l'aclapament. Element químic de pes atòmic 193. Matrícula dels cotxes d'una província castellana. 4.- Juntura dels ossos dels dits. Acció causada per una altra acció. 5.- En castellà, emetre. Al revés, relatiu al mar. 6.- Consonant. Despullada. Petit bloc d'argila cuïta, que hom empra per a la construcció. Vocal prima. Al revés "estudiantina". Naturals del Iran. 8.- Caminó. El que té de tenir un artista. 9.- Al revés, afirmació. Estar algú estés ben llarg a terra o en un lit. Nom de lletra. 10.- Vocal. Nom d'un famós dirigent xinès, mort fa pocs anys. En castellà, nom de lletra. Consonant. 11.- Dit de l'alumne que a final de curs suspén moltes assignatures.

SOLUCIONS A L'ENCREUAT N.º 12 - HORIZONTALS:

1.- Seguretat. 2.- U. Son. Mar. T. 3.- No. Límit. Ra. 4.- Ira. Deriven. 5.- Vàries. Raim. 6.- E. Ens. Cal. A. 7.- Rait. Recuit. 8.- Sanitat. anE. 9.- Ar. Minsa. ii. 10.- L. Bec. Ala. X. 11.- Pensament.

VERTICALS:

1.- Universal. 2.- S. Ora. Aar. P. 3.- Es. areiN. Be. 4.- Gol. Intimen. 5.- Unides. Tics. 6.- R. Mes. Ran. A. 7.- Emir. cetsaM. 8.- tairaC. alE. 9.- Ar. Vàlua. aN. 10.- T. Rei. Ini. T. 11.- Tanmateix.

NÚMEROS DE TELÈFON DE SERVEIS PÚBLICS

Ajuntament	44 00 05	Casa Rectoral	44 02 81	Funerària	44 01 32
Banca Catalana	44 02 50	Correus	44 02 40	Guàrdia Civil	44 01 33
Banc Popular	44 03 26/27	Escola Nacional	44 02 28	LAPILASTRA	44 01 18 - 44 00 71
Caixa d'Estalvis	44 02 34	Farmàcia	44 00 59	Metge (Dr. Latorre)	44 00 83

Lapilastra ha volgut fer un esforç informatiu, tal vegada com a primícia d'un més ampli reportatge pel proper mes de Juliol, amb dues fotografies. Una correspon al festival o vetllada que es celebrà el passat dissabte dia 7 al Cinema Unió, i l'altra de les Comunions primera i Solemne que varen tenir lloc al Temple de l'Assumpta l'endemà, o sigui, el diumenge dia 8 de Juny.

DARRERES NOTÍCIES

RACONS DE BESCANÓ

Per: Pere Magrià i Pou

Un nou grup de vivendes, recentment construït en part, fa que des de dalt hom s'adoni del ben traçat plànol de carrers que un altre dia portaran a una gran plaça circular que ja queda a hores d'ara ben definida.

Més aprop del bosc, podem veure el nou camp d'esports recentment construït amb la col.laboració totalment desinteressada de la gent del poble, i que va fer suprimir el que abans tenien prop del riu Ter. Potser el que s'hi nota més en aquest recinte és la falta d'aparcament de vehicles que no s'ha previst.

Remontant el vol fins a una altura propera als 1.800 metres, fa que la vista aèria sigui general de tota la vall. Això ens mostra la quantitat de terreny que queda per a poder urbanitzar, i també els meandres que el riu Ter fa al seu pas per Bonmatí.

Fotos: Pere Magrià
Altura: 150 m. i 1.800 m.

Tipus d'avioneta: CHIMUM.
Velocitat: 160 km./hora.

(El meu agraïment al controlador de vols de l'aeroport de Girona, Antonio Chicharro, per la seva paciència i les ensenyances de vol que sempre m'ha donat.)

BANC POPULAR

